

Nuorisolain uudistamisen aluekierros Oulu 16.1.2015

NUORISOLAIN UUDISTUS TYÖPAJANÄKÖKULMASTA

Tenho Jaakola

suunnittelija

Oulun kaupunki

Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Nuorisopalvelut, työpajatoiminta

Pohjois-Pohjanmaan ALU-koordinaattori

Lakia valmistelevat työryhmät

- **Kulttuuri- ja asuntonministeri Viitasen asettama virkamiestyöryhmä (OKM)**
  - OKM:n virkamiehet, Kuntaliitto, Nuorisotutkimusverkosto, Allianssi sekä Nuorisoasiain neuvottelukunnan ja Arviointi- ja avustustoimikunnan pääsihteerit
  - Asiantuntijatiimien lausunnot ja OKM:n työryhmän esitys 31.5.2015 mennessä
  - Laki voimaan 1.1.2016
- **Valmistelevat asiantuntijatiimit**
  - Nuorisotutkimustiimi
  - Nuorisojärjestöjen tiimi
  - **Työpajatiimi (4.12.2014 – kevät 2016)**
    - TPY koordinoi
    - 13 työpaja-asiantuntijaa erilaisista pajaorganisaatioista eripuolelta Suomea

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Työpajatiimin toiminta

- Erilaisten työpajatoimijoiden kuuleminen
  - Alueellinen ja organisatorinen tasa-arvo
  - Osallistava ja avoin työskentelytapa
- Tavoitteena koostaa työpajatoimintaa koskeva tausta-aineisto mahdollisimman perusteellisesti
  - Kaikki teemat ja näkökulmat esiin
  - Vain osa päätyy lakitekstiin, mutta kaikki siihen vaikuttavat tekijät tulee tiedostaa (lakiin tulevien asioiden perustelu!!)
- Lain valmistelun tulee tapahtua pitkän aikavälin tavoitteilla (> v. 2030)
  - Millainen on;
    - Yhteiskunta, nuorten elinolot ja työmarkkinatilanne?
    - Työpajanuorten kohderyhmä ja palvelutarve...?

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Työpajatiimin alustavia teemoja ja tarkastelunäkökulmia

- Nuorisotyön ja työpajatoiminnan määrittely
  - Työpajalla tehtävän työn luonne
- Lakiuudistustyön lähtökohdat
- Toiminnan rakenteeseen liittyvät kysymykset
- Työpajatyön tuloksellisuus

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Määrittelytyö

- Nuorisotyön identiteetin määrittely (muut eivät määrittele meitä)
- Työpajatoiminnan kohderyhmä ja palvelutarpeet
- Työpajatoiminnan asema yhteiskunnassa ja palvelujärjestelmässä
  - Yhdenvertainen suhteessa muihin toimijoihin
  - Työ- ja elinkeino, opetus ja koulutus, sosiaali ja terveys
- Tarvitaan laki, joka mahdollistaa toiminnan joustavuuden, mutta turvaa riittävän selkänojan
- Työpajatoiminnan kriteerit
  - Minimitaso / valtionavustus (riippumatta organisaatiomuodosta)
  - Pätevyysvaatimukset?
  - Laadun varmistaminen

=> Työpajatoiminnan yleiset perusteet ja suositukset

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Työpajalla tehtävän valmennustyön luonne

- Pitäisikö lain perustua vahvemmin kasvatukselliseen näkökulmaan (vrt. koulutus ja työllistyminen)
- Nonformaalin oppimisen mahdollisuudet ja kehittäminen
- Työpajatyön toimialat
  - Perinteisistä enemmän nykyaikaista työelämää vastaaviksi?
  - Mm. nykyistä työelämää vastaavat työajat?
- Nuorten osallisuuden korostaminen
- Työpajat oppilaitosten ulkopuolella
  - yhteistyö

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Lakiuudistustyön lähtökohdat

- Pohdittava mille aikavälille lakia laaditaan
  - Huomiotava yhteiskunnan ja nuorten muutokset
- Strategiaperusteinen laki ei riittävä
  - Rakennelaki, jossa määritellään rakenteita, pätevyysvaatimuksia...
  - Kumppanuuslaki toimintojen välisiin rajapintoihin
    - Vastuut, yhdenvertaisuus
  - Tasa-arvolaki (mahdollisuuksien tasa-arvo)
    - Ne, jotka eivät pärjää itse, eivät saa tippua palvelujärjestelmän ulkopuolelle
    - Järjestelmän tarjottava mahdollisuuksia – ei pelkkiä rajoituksia
- Työpajat suhteessa peruspalveluihin
  - Pitäisikö nuorisolaissa määritellä nuorisotyön rooli peruspalveluna?

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Toiminnan rakenteet

- Ei nuorisotyön liian tiukkaa rajaamista
  - Yhteistyö ja rajapinnoilla työskentely mahdollistettava (ohjaamot, työpajat, etsivät...)
- Nuorisotyön ja peruskoulun yhteistyö tärkeää
  - Kouluissa voidaan kohdata kaikki nuoret
- Etsivän nuorisotyön asema ja työpajayhteistyö
- Työpajojen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa nousut/nousussa
  - Riittävätkö työpajan resurssit yhteistyön vaatimuksille
- Lainsäädännön turvattava toimivan rakenteen ylläpitäminen
- Työpajatoiminnan valtionrahoitus tärkeä
  - Kohdennettu avustus vai kuntien valtionosuus?
  - Korvamerkittynä, jos tulee valtionosuutena > myös ei kunnalliset toimijat huomioitava
  - Nykyinen päätösaikataulu hankaloittaa pajojen toimintaa (huhtikuu)
  - Työpajan täytettävä rahoituksen kriteerit (vähimmäisvaatimukset)
  - Rahoituksen jatkuvuus turvattava
- Työpajatyöhön kohdistuva verotus (verotettavuus/yleishyödyllisyys)

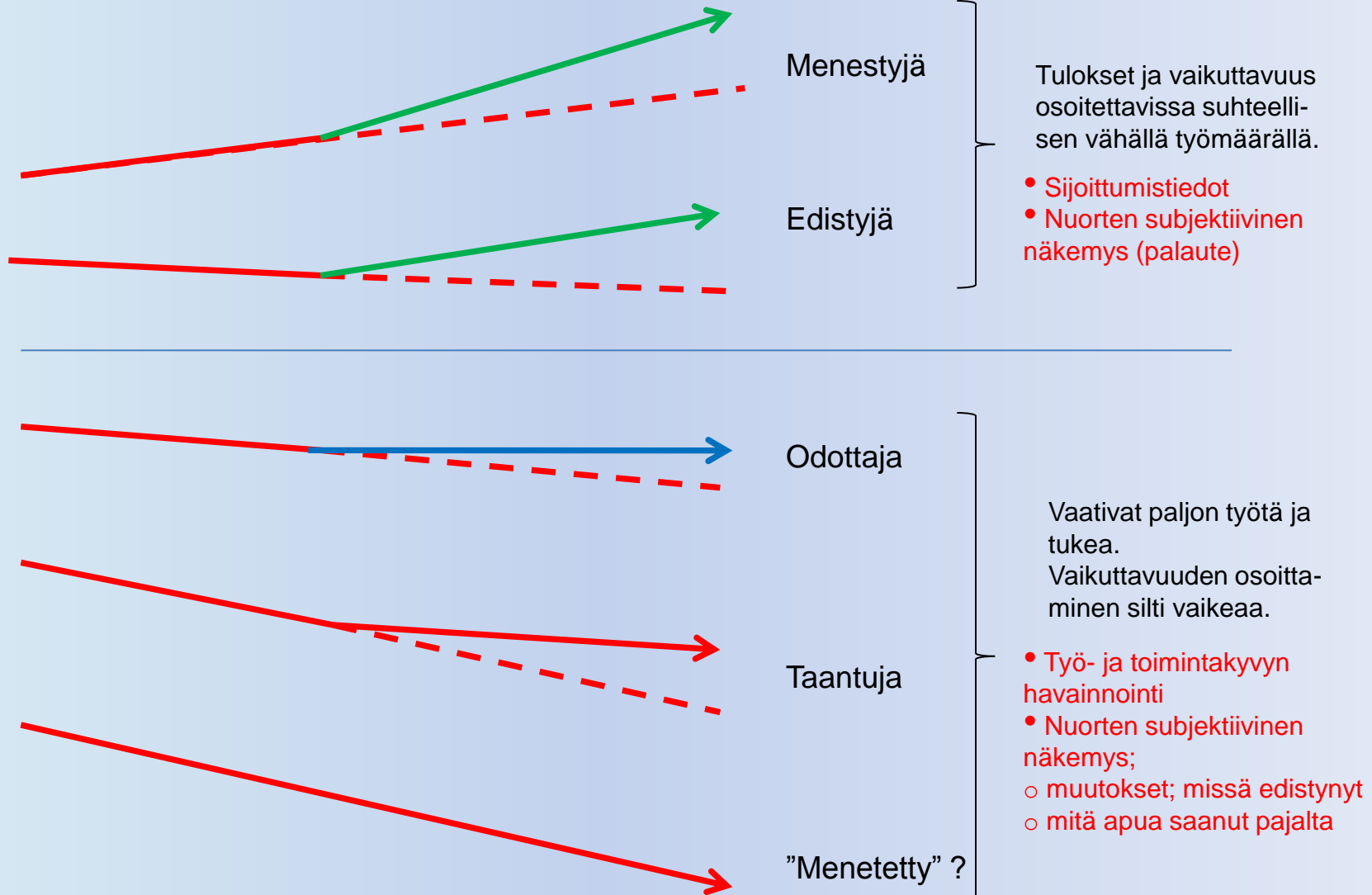

Työpajatiimi 4.12.2014 (TPY)

Työpajatyön tuloksellisuus (vaikuttavuus)

- Tiedonkeruun tarve ja organisointi
  - Mihin tietoa käytetään
  - Miten tieto kerätään yhdenmukaisesti
  - Missä muodossa ja kenelle toimitetaan
- Mikä tieto on tarpeellista
  - Jatkuvuus ja olemassaolon turvaaminen
  - Pelkät sijoittumistiedot eivät turvaa rahoitusta tulevaisuudessa
  - Työpajatoiminnan vaikutukset nuorten näkökulmasta
    - Voimaantuminen
    - Nuorten itsenäistyminen ja vastuun ottaminen omasta elämästään
    - Pajajakson aikaansaamat muutokset
  - Trendimuutokset saatava näkyviin !!!
  - Työpajatyön sisältö ja vaikuttavuus selväksi myös muille toimijoille
- Myös muun nuorisotyön tuloksellisuus voitava osoittaa!
  - Työpajat ja etsivä nuorisotyö seuraavat työnsä vaikuttavuutta

ASIAKASTYYPIT JA VAIKUTTAVUUS

- Haasteellisten nuorten suhteellinen osuus työpajoilla kasvaa
  - Haasteet aiempaa syvempiä ja moninaisempia
  - Koulutukseen ja työhön sijoittumistulokset huononevat
  - Vrt. tilannetta, jolloin meillä olisi täystyöllisyys > työpajanuorten kohderyhmä
- Työpajoille ohjautumisessa ongelmia
  - Mm. palvelulinjat, säädökset ja ohjeistukset, henkilöstöresurssit
- Nuorten palvelupolut eivät ole loogisesti eteneviä
  - Nuoret poukkoilevat palvelusta toiseen
  - Samat taustaselvitykset uudelleen ja uudelleen
  - Nuoret turhautuvat, eivätkä hakeudu palveluihin

ASIAKASTYYPIT JA VAIKUTTAVUUS

Onko työpajojen tehtävää ja asemaa palvelujärjestelmässä uudistettava?

- Painotuksen siirto koulutukseen ja työhön ohjaamisen rinnalla enemmän työ- ja toimintakykyyn ja kasvatuksellisuuden suuntaan
- Työpajasta nuorten työ- ja toimintakykyä mittaava ja edistävä toimija (sos.kuntoutus)
- Työ- ja toimintakyvyn arviointi työpajalla
  - Perustuu pitkäaikaiseen havainnointiin työpajatyössä (ajantasainen tilanne)
  - Täydentää muiden ammattilaisten arviota
  - Yleisesti hyväksytty mittaus- ja dokumentointitapa (KELA, työhallinto, TYP...)
  - Tiedonsiirtomenettely
- Työkokeilu työpajalla
  - Työ- ja toimintakyky yhtä tärkeä osa-alue kuin toimialalle soveltuvuus
  - Lähtökohta kokonaisvaltaisille palvelupoluille (oikea palvelu oikealle henkilölle)
- Työpajahenkilöstön koulutus
  - Havainnointi, dokumentointi, tiedonsiirto ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Kentän kannanottoja toivotaan!

- OKM:n työryhmä
  - OKM:n avoimet nettikyselyt: www.minedu.fi > Nuoriso > Lainvalmistelu > Nuorisolain uudistaminen
  - OKM:n nuorisoyksikön Facebook-sivu (keskustelufoorumi)
  - Twitter: @OKM_Nuoriso
  - Suorat sähköpostiviestit OKM:lle ja TPY:lle (otsikoksi; “**Nuorisolaki 2015**”
    - jaana.wallden@minedu.fi
    - mari.ahonen-walker@tpy.fi
- AVI:en esittely-/kuulemiskierros (nuoret mukana)
- Työpajatiimin jäsenet
- Seuraa OKM:n nettisivuja: www.midedu.fi > Nuoriso > Lainvalmistelu > Nuorisolain uudistaminen